

ЦИЈЕНА:

за Црну Гору на годину 10 перп., на по год. 5 перп.; ван земље 15 франака у злату.

за Црну Гору број 10 ПАРА
за СТРАНЕ ЗЕМЉЕ БРОЈ 20 ПАРА

ЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ и ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

А ДРЕСА:
„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)
ADRESSE:
„Viesnik“ Cetinje (Montenegro)

Рукописе ваља слати Уредништву „Вјесника“
а ПРЕПЛАТУ и ОГЛАСЕ Администрацији
Огласи се наплату по погодби

Твоје дјело

Цетиње, 4. августа.

Ако се строго узме, данашњи је европски рат, рат између двије државе, између Русије и Аустро-Њемачке.

Аустро-Њемачка, чије становништво броји на сто двадесет милиона, представља једну колосалну војничку силу: војничка држава *excellence*, она има и одличну оружну индустрију, има и густу жељезничку мрежу која јој омогућава да своју војску брзо концентрише гдје год хоће.

И војнички тако сила, страх и трепет за Европу у времену мира, Аустро-Њемачка је требала, у данашњем рату, да наш континент прегазни и покори за неколико мјесеца.

С ТИМ увјерењем Аустро-Њемачка је и изазвала данашњу свијетску катастрофу: она је рачунала на брз и кратак рат: то су рачунали и њени генерали и њени публицисти.

Рат је међутим превазио годину, а Аустро-Њемачка није дошла ни до каквог пресудног резултата.

Аустро-Њемачка је истина манифестовала колосалну војничку енергију; али та енергија изгледа као какав горостасан талас који се разбија о несаломљиву стјену.

Ту стјену представља Русија.

Русија није војничка држава; њена оружна индустрија ни из далека се не може мјерити с аустро-њемачком; она нема довољно стратегијских жељезница и концентрација њене војске увијек мора бити спора.

Русија има нешто веће становништво него Аустро-Њемачка, али у овој рату она, због оскудице у оружју, и може бити и из финансијских разлога, није мобилисала ни онолико војске колико је на бојиште извела Аустро-Њемачка (која је употребила све што се може употребити, све што може поцијети пушку).

И Русија је ипак одолијевала Аустро-Њемачкој, и не само одолијевала јој него и тукла је, и тукла је на свима фронтима: на источном (нарочито у Галицији); на западном (на Марни); на јужном (у Србији и на Кавказу.)

Русија је у овој рату бранила и одбранила и себе, и Србију, и Француску. Русија је покварила њемачки план за брзу побједу. Русија је спасла европску слободу и европску цивилизацију.

Чиме? Зацијело не оружјем, ни жељезницама, ни бројем својих војника! На чиме онда? Некаључиво храброшћу својих трупа! Претпоставите за тренутак да су Немци у положају у коме су Руси: с руским пољубањем и руским жељезницама. Шта би било? Немци би давно пропали!

Немачки војник је дисциплинован, али њему оскудијева храброст руског војника; и кад се у овој рату не би употребљавале пушке и топови, кад би се борба водила хладним оружјем — а то је најтежа и најстрашнија борба — и кад би се водила и без жељезница, Руси би давно и давно били у Бечу и Берлину!

Руски војник је најхрабрији, најбољи на свијету! Руси су народ јунака каквих нигдје нема.

И својим ГОЛИМ ЈУНАШТВОМ, без довољно оружја и без довољно жељезница, Руси с великим успјехом бране Европу већ читаву годину дана.

Ах, Боже мој, како је то неједнака борба: Аустро-Њемци нападају с војском која бројно није мања од руске, наоружани су највећим топовима какве је могла дати савремена техника и на својим жељезницама и аутомобилима тако рећи лете с једног краја бојишта на друго; Руси међутим, који су на бојишту често пута и бројно слабији, морају свуда да стигну пјешаке и принуђени су, у онај-више случајева, да се служе копљима и бајонетима!

С немачке стране грмо стотине и хиљаде топова; с руске се онајчешће чује команда: «На нож, јунаци!»

И Рус читаву годину дана, под кишом куршума и граната, јуриша у непријатељски табор са својим пољем — и често непријатеља нагони у дивље бјегство!

Колико је то страшно, колико је то ужасно ратовати на тај начин читаву годину дана! Колико ту треба храбрости, јунаштва, сажаодржљивости!

И само је руски народ у стању да пружи свијету такав примјер хероизма и истрајности, само је он у стању да чини таква чуда!

Без довољно оружја и без довољно муниције, и без довољно жељезница, руски народ се већ читаву годину лавовски бори с једном таквом војничком силом као што је Аустро-Њемачка, која је за цео свијет, за вријеме мира, била страх и трепет!

Бори се и не малакшава, ако је кадгод, под силом артиљеријског ватром, принуђен да одступи, он никад не клоне духом, већ се брзо прихвата нових позиција, на се истом енергијом и истим јунаштом одушире бројно надмоћнијем и боље наоружаном непријатељу, јуриша у његове редове, заробљена му читава батаљона и отима топове, митраљезе, аутомобиле!

Руски војник, руско јунаштво, руски успјех: то је оно што највише задивљува у данашњем рату у највећем рату за који зна историја.

Никад историја једном народу није додјелила тежу и значајнију улогу него што је она која је сада пала у дно руском народу: овај представља стјену о коју треба да се разбије страховита немачка војничка машина, највећа физичка сила коју су људи могли до сад створити.

И руски народ своју улогу одиграо је одлично; његова одлучна и жртвена борба и велике су и оне које га још чекају: он их се не боји.

Читамо руске листове и дивимо се руској истрајности: ево још једне руске јунаштва, поплачење непријатеља, који је био непобјеђив и које још мјестимично траје, не само да пије обехрабрило славу руску нацију, него се тек сад у грудима руског јунака «разиграло и треће срце», како би се рекло језиком наших народних pjesама: руски рат који је досад био један државни рат, сад се претворио у народну револуцију, али то није она револуција коју су очекивали Нијемци, нарочито њемачки социјалисти: то је револуција која прихвата лозинку коју је прогласио руски цар: слом аустро-њемачког милитаризма, који је досад био најача и најопаснија тврђава реакције у Европи!

Велики, славни и јуначки народ руски, ти који си својим хероизмом и самопожртвовањем спасао Србију и Француску, ти који читаву годину дана браниш Европу, њену слободу и њену цивилизацију, браниш је често голим шакама од непријатеља који је окован гвозђем и челиком, велики, славни и јуначки народ руски, твоја је улога у овој страшној рату била најтежа и твоје је дјело највеће и најзначајније и славиће се, у анализа историје, док је свијета!

Београдски „Балкан“.

Врховна Команда саопштава:
На граховском фронту био је сукоб наших са непријатељским извидницама, које су убрзо претјерале преко границе.
Непријатељ је 3. августа бомбардовао наше положаје код Његуша без успјеха.

Изјава Цара Николе II.

Руски амбасадор у Лондону изјавио је, да је овлаштен казати да је Цар одушевљен дубоким осјећањем солидарности између Русије и Енглеске и да врати најтоплијом симпатијом растеће повјерење, добру вољу између руског и енглеског народа, у чему види јемство не само за потпуно побједу, него и за утвр-

ђење сталног пријатељства међу њима. Амбасадор констатује истовјетност назора Русије и Енглеске, да се мир може закључити само под условима диктираним од стране Савезника. Може бити да руска јублика очекује снажну офанзиву са запада, али мјеродавни фактори воде рачуна само о војним могућностима. Њемачки успјеси у Пољској ни мало не колебају поуздање и ријешеност Русије, то ће убрзо и непријатељ осјетити.

Амбасадорова изјава учинила је у Лондону дубок утисак.

Корак Четворног Споразума у Нишу и Атини

Према писању нишког полуслужбеног „Одјека“, изгледа да је заједнички корак Четворног Споразума у Нишу произвео разочарање и изненађење. Од српског се народа опет траже највеће жртве. Да би се Бугарска увукла у акцију противу Турске, с којом је, у исто вријеме иза леђа закључила нови споразум, Србија има да врати Бугарској готово сву Македонију, Грчка Кавказу и Серез, а Румунија Добруцу. Србија би — пише „Одјек“ — и према цијени, којом је два пут платила своје нове територије, према природним националним правима, према животним, економским и стратегијским интересима — и према величини уступања које се од ње тражи, била позвана да принесе најтежу жртву.

Грчка ће судити по држању целокупне њене штампе, одлучно одбити захтев Четворног Споразума, да Бугарској даде компензације.

Атински листови саопштавају, да је Краљ Константин изјавио, да ће и пријетом прие жртвовати но што ће Бугарској нешто уступити.

Штампа тражи да се Вензелос највише одговоран Четворном Споразуму. И Вензелос је противан давању компензација.

Листови даље јављају да се 30. јула дана између Ниша и Атина врши жива изmjена телеграма. Грчка и Србија одговориће заједнички.

Нишки листови јављају, да се румунска влада веома озбиљно бави питањем о новој ситуацији, коју је створила нота Сила Споразума. Увјеравају да ће Румунија, у случају да Бугарска пристане на захтеве сила, отворено прићи Њемачкој. Румунија не може никако допустити јачање Бугарске на штету румунских интереса.

Али политички кругови у Букурешту држе да Бугарска неће примити услове Споразума, јер ће против себе имати остале двије балканске државе које су у савезу.

У вези са кораком Четворног Споразума грчки листови објављују овај телеграм из Лондона:

„Овдје се дознаје из потпуно сигурног извора, да је њемачка влада убједила Аустрију, да не предузима никакву нову акцију против Србије, јер би аустријско продирање на Балкан могло да изазове акцију Румуније и Грчке у рату као и друге компликације, које ниуколико не би биле повољне по централне силе.“

ТЕЛЕГРАМИ

Ниш, 29. јула. Један бугарски лист јавио је ових дана како је некаква поручена депутација из Арбаније била код министра председника г. Пашића и т. д. Овлаштени смо изјавити да је та вијест апсолутно неистинита.

Исто тако потпуно је измишљена и вијест „Балканске Поште“ да је српска артиљерија на Дунаву бомбардовала румунску тачку Хамабашњу, да би разрушила тамошње магацине пуне хране, спремне за извоз у Аустро-Угарску, — и да су српске гранате падале на румунску територију и порушиле приступ мосту.

Крагујевац, 30. јула. 28. јула око 9 часова у вече, два непријатељска чамца, пуна војника, покушала су да пријеђу на нашу обалу код голувачког града. Наши стражари пустили су их до на 15 метара од обале, па су онда осули на њих ватру и одбили их. Из непријатељских чамца чуо се јаяк.

Крагујевац, 31. јула. 30. јула око 2 сата по подне, непријатељ је без икаквог повода стао бомбардовати варош Биоград. Ватра је била управљена са коте 109 западно од Земуна из хаубица тежег калибра.

Да бисмо принудили непријатеља да обустави ватру, ми смо почели бомбардовати Земуна и Панчево. Земуна смо тукли са сјеверне и сјеверозападне стране гдје су укантоване извесне непријатељске резерве. У Земуњу је на више мјеста избио густ дим, вјероватно од запаљених кућа. У Панчеву је настала паника. Свијет је бјежао из вароши и колима и пјешке. Непријатељска артиљерија престала је дјествовати трогив вароши Биограда, пошто је са наше стране избачено неколико зрна на Земуна и на Панчево. Она је последице тога управила своју ватру на положаје код Биограда избацивши 105 шрапнела и граната без икаквог резултата.

За вријеме бомбардовања Биограда, неколико непријатељских зрна пало је у приватне станове, али људских жртава није било.

Крагујевац, 2. августа. 31. јула смо успјели да са неколико артиљеријских метака прекинемо непријатељев рад на утврђивању према селу Добри на Дунаву.

Истог дана, према Великом Селу код Биограда вођена је борба између једне наше и једне непријатељске батерије код села Старчева. Непријатељска батерија испалила је преко 60 зрна, док је наша батерија успјела да је убукта са 12 зрна.

Ниш, 2. августа. Неки наши листови доијели су нападе на консулат Сједињених Америчких Држава у Будимпешти, оптужујући га за несавјесан рад у заступању и штићењу интернираних наших суграђана у Угарској. Министарство Иностранних Дјела дубоко је увјерено о најсавјеснијем раду представништва Сједињених Америчких Држава на страни и у Србији, и жали што се вршећају представништва која чине велике услуге Србији, штитећи драговољно интересе наших поданика у Аустро-Угарској, Њемачкој и Турској. Нападајући америчке представнике, наши листови могу само отуђивати симпатије према Србима које су Американци у толико прилика и на тако очигледан начин доказали.

Петроград, 20. јула. Главни Штаб Кавказске Војске саопштава: — У рејону обале препуцавање и канонада.

У правцу Олтна, у рејону села Аша препуцавање са канонадом.

На осталом фронту није било сукоба.

Петроград, 21. јула. Главни Штаб Кавказске Војске саопштава: — У правцу Олтна, код Аркина, наши извиђачи побили су турску стражу.

На читавом фронту наше извиднице су у борби са непријатељским претходницама.

У правцу Сарикамиша, за вријеме ваздушног извиђања, један наш авијатичар бацао је бомбе на велики турски логор у који је унио забуну.

У правцу Алашкерта борбе заштитница.

Петроград, 21. јула. Дума је примила ову формулу прелаза на дневни ред, коју је предложио гроф Бобрински у име централне групе, октобриста и националиста:

„Приклањајући се пред до сада невиђеним подвизима наше храбре војске и флоте, са увјерењем да је прошла година војних искушења још више утврдила у читавом становништву царства непоколебиву и једнодушну одлуку да настави борбу уз вјерне савезнике до коначног успјеха и да не закључи мир прије потпуне побједи; — сматрајући да се врло близа победа мора постићи заједничким учешћем свега становништва стварањем нових борбених средстава; захтијевајући учвршћење унутрашњег мира, стишавање и заборав старе политичке борбе, као и најбуднију пажњу власти према интересима свих грађана Русије без разлике племена, језика и вјере; сматрајући да једино може довести брзој победи блиско јединство земље и владе која ужива њезице потпуно повјерење; изражавајући непоколебиву вјеру да ће недостатци, који су до сада постојали у набавкама за војску, бити одмах поправљени сарадњом законодавних тијела и великих народних снага, и да ће кривице за оно што је константовано да је пропуштено, за несреће и кривице искусити строге законске казне, без обзира на то какав је њихов званични положај. — Дума прелази на дневни ред.“

Г. Родзико изабран је за председника са 296 гласова против 24. Председник је у свом говору казао ове ријечи:

„Рат нас је све сјединио. Рат је учинио да ишчезне све што нас је раздвјало, уједињујући у једно представнике велике Русије и једном циљу побједи“. Затим је изразио искрену жељу да и последице рата остану без странке у пријатељским односима, на основици узајамног повјерења, која ће се сада утврдити.

Петроград, 23. јула. Главни Штаб Кавкаске Војске саопштава:

У рејону обале пренуцавања. У правцу Олтиа, Турци су избачени из рејона Норшина. У правцу Сарикамиша заузели смо последије борбе села Алакилиса, Карс и Адос.

У правцу Алашкерта води се упорна борба.

На осталом фронту без сукоба.

Лондон, 25. јула. Јављају из Париза да је један официр италијанске војске стигао у главни стан британског експедиционог корпуса у Средоземном Мору, да би се споразумио са генералштабом о италијанској кооперацији на суву и мору против Турске.

Петроград, 26. јула. Главни Штаб Главнокомандујућег саопштава:

У правцу Риге, избацили смо непријатеља из рејона између Двине и доњег тока ријеке Екау.

На путевима источно од Полевјега настављају се борбе као и раније без битне промене.

Непријатељски напади против Ковна и Осовца одбијени су 24. јула и сјутрадан се нијесу поновили.

Са наравске линије, непријатељ продужава да изводи снажне нападе на читавом фронту и велике непријатељске масе упућене су на сектор Ломжа-Осовац.

На десној обали средње Висле дан до 25 јула протекао је без важнијих сукоба.

На лијевој обали Вепржа воде се упорне борбе заштитица. У току против напада заробили смо неколико стотина војника.

Између Вепржа и Буга без битне промене.

На лијевој обали Буга, између ријека Турје и Монге, потиснули смо са успјехом на широком фронту непријатељске претходнице.

На горњем Бугу, Залотоји Липи и Дњестру мјестимична повремена артиљеријска паљба.

Лондон, 27. јула. Сјеверно и јужно од Ипра било је обостране веома јаке артиљеријске акције. Ми смо били у надмоћности. Јутрос смо заузели утврђења која су нам Нијемци отели 17. јула у Хожу.

Рим, 27. јула. Петроградске „Биржевија Вједомости“, које имају свакодневне везе са Министарством спољних послова, доноси да је Кајзер посредством данског краља учинио Русији предлог за мир који је Русија одбила. Остале новине кажу да се је вијест раширила у Думи и Државном Савјету који је примио њезину потврду из вјеродостојног извора. Овом приликом подсећају да је Наполеон учинио сличан предлог последије заузећа Москве. Кругови Думе и Државног Савјета изјавили су да је немогуће говорити о миру, док не изиђе и посљедњи њемачки војник из белгијског, француског и руског територија.

Једне петроградске новине кажу да је Кајзер учинио исте предлоге и осталим ратујућим странкама.

Италијански листови кажу да Њемачка освојивши Варшаву, игра се величине и тражи да јој се призна побједа, али одлучно одбијање руског Цара њој кварило је личну створени њемачки план. — Агенција Стефани.

Петроград, 28. јула. Главни Штаб Главнокомандујућег саопштава:

На путевима за Ригу 27 јула одбили смо успјешно последије бајонетске борбе више њемачких напада, и ако је непријатеља потпомагала његова врло снажна тешка артиљерија. Последије борба у току исте ноћи и сјутрадан у правцу Двинска, у рејону Шенберга, Поневјега, Вилкомира, непријатељ под нашим притиском почео је да се повлачи, оставивши неколико стотина заробљеника са више митраљеза и сандуцима са муницијом.

На наравском фронту, на путевима Ломжа—Сахјадов—Остров настављају се огорчене борбе.

Наша артиљерија одбила је офанзиву коју је непријатељ предузео у центру према Ново-Георгијевску дуж лијевог обале Висле.

У правцу Лублина, Лукова и на десној обали Вепржа непријатељ је последије подне 27. јула предузео офанзиву коју смо зауставили поред све њезине упорности. На путу за Влодаву одбили смо са успјехом непријатељски напад, приликом којег су се Нијемци служили са загушљивим гасовима.

На Дњестру, у рејону ушћа Стрија, Аустријанци су 26. јула започели да прелазе у офанзиву и борба се још наставља.

На осталим секторима читавог нашег фронта није било никаквог другог важнијег сукоба.

Петроград, 28. јула. Главни Штаб Кавкаске војске саопштава:

У долини Пасина одбили смо турске нападе на читавом фронту. Вођења је огорчена борба. Наше трупе одржале су побједу, и ако су Турци бесомучно нападали, и непријатељ се повлачи у неред у према Туду.

У правцу Еуфрата наше трупе гоне Турке који се повлаче и заузеле су последије борбе положаје на Паламтени, заплијенивши 2 тона са мноштвом муниције; фишека и оружја, телефонску станицу и каравану камила, и заробивши војника међу којима команданта пјешадиског пука са 4 официра. Наше колоне гонећи Турке на читавом фронту, непрестано заробљавају нове војнике.

Петроград, 28. јула. Главни Штаб Главнокомандујућег саопштава:

Према добивеним подацима, јуриш на Ковно који су Нијемци извели 26. јула, овако је протекао:

Непријатељ је пошао на јуриш са фронта наших утврђења од села Пилла до фронта села Алисанга на ријечи Ресиви. Опсадна непријатељска артиљерија отпочела је бомбардовање последије поноћи и увела је у борбу готово све калибре, укључујући и оне од 16 палача (42 см) Ураганска непријатељска ватра није трајала мање од два сата и наше батерије су јој енергично одговарале. Око 3 сата у јутро, њемачке колоне у смакнутим редовима пошле су да јуришају на наше положаје. Коцентраисаном ватром, експлозијом минираног терена, а затим храбрим противнападима наших трупа непријатељ је у јутро био десеткован и одбијен на читавом фронту који је напао. Малаксали Нијемци који су претрпјели огромне губитке, повукли су се у сусједне јаруге гдје су почели брижљиво саремати нову ураганску ватру. Поред све њезине интензивности и силне разорне снаге непријатељских топова, наше трупе држале су се храбро под градом метака који их је засипао. Наша артиљерија је храбро потпомагала својом ватром наше јунаке. И тако је протекао ово дан.

Кад је пала ноћ, непријатељске колоне које су се постепено прикупљале пред нашим положајима, пошле су поново на јуриш који је трајао два сата. Непријатељу је пошло за руком да заузме дио наше линије истакнутих положаја које је његова ватра очистила, али затим хераским напорима резерве које су стигле трком, Нијемци су били још једном избачени са огромним губитцима. У непријатељским рукама остала су само појска утврђења код села Пилла, који је освојио по цијену огромних напора и губитака.

Лисабон, 28. јула. За председника Португалске Републике изабран је Бернардино Лазаро.

Софија, 30. јула. Бугарска је дала агреман за наименовање Оберна, садашњег отпавника послера енглеског посланства у Софији, за енглеског посланика на истом двору.

Петроград, 30. јула. У долини Пасе, наше трупе су заузеле на јуриш последије борбе један важан вис и одбациле Турке на запад, заробивши команданта баталјона, 3 официра и око 100 аскера.

У правцу Еуфрата настала се гоњење Турака и заробљено је још 200 аскера. На осталом фронту ништа важније.

Лима, 31. јула. Хозе Пардо изабран је за председника републике Перу.

Софија, 31. јула. Бугарски делегати у Цариграду позвани су да се врате у Софију ради подношења извјештаја министарству о стању турско-бугарских преговора.

Петроград, 31. јула. Нијемци су огорчено јуришали на западна утврђења Ковна. Руски гарнизон је потпуно уништио три њемачка баталјона.

Један њемачки напад против јужних утврђења Ново-Георгијевска одбијен је. Нијемци настављају упорну офанзиву у правцу Остроленке, Рожана, Пумпска. Руси дају отпор на линији Буга и приморали су Нијемце да се повуку у област Шенберга, нешто јужније.

Токио, 31. јула. Овдије је образован нови кабинет. Председник кабинета је Окума, Кершимуне спољних послова, а вицеадмирал Кито марине.

Париж, 1. августа. Дан је протекао релативно мирно.

У рејону Ниенпора, један покушај непријатеља да нападне, био је осујећен нашом артиљеријом.

На осталом фронту било је само артиљеријске акције у Артоа, у Аргоњи гдје је канонаду пратила бомбашка борба, и у апрмонској шуми.

Лондон, 1. августа. Адмиралитет јавља да је пароброд-извијач „Рамсе“ потопљен од њемачке крстарице „Метеора“

у Сјеверном Мору; спасена су 4 официра и 29 људи.

„Метеор“ је затим срео ескадру енглеских крстарица; његова посада га је напустила и бацила га у ваздух.

Рим, 1. августа. Један италијански подморски брод у сјеверном Јадранском Мору потопио је један аустријски сумарен, чија посада није могла бити спасена.

Лондон, 1. августа. Дописник „Тајмс“ из Милана сазнаје из вјеродостојног извора из Ватикана да је Њемачка покушавала да задобије Папу за посредовање за мир, на основици да поврати Белгију. Приликом ових покушаја, Аустрија и Њемачка показују велико нерасположење према рату који би се наставио преко зиме.

Париж, 1. августа. Кронпринцова војска у Аргоњи била је синоћ потпуно одбијена код Мари-Терез и код Фонтен-о-Шарм.

Лондон, 1. августа. Вицеадмирал врховни командант у Дарданелима јавља да је енглески подморски брод потопио на уласку у Мраморско Море крстарицу „Барбаросу“, топовњачу „Боркитат“ и један теретни брод.

Париж, 1. августа. Вијести из њемачких извора:

На западном фронту ништа ново. На Руменд ништа ново.

Јак руски отпор између Буга и Нарева. Нијемци тврде да напредују у центру и да су заузели Сједлиц.

Кажу да трупе генерала Макензена напредују.

Према њемачким вијестима, аустро-угарски ратни бродови бомбардовали су депозите на италијанској обали у Малфета и у Бари. Италијанска артиљерија отворила је безуспјешну ватру, а напад једног италијанског подморског брода није успио. Пред Бари потопљено је 10 рибарских лађа, енглески пароброд „Аквуд“ и норвешка барка „Морна“.

Париж, 1. августа. „Le Petit Parisien“, пропраћајући предлоге за мир које је Њемачка посредним путем упутила Русији, подсећа да су више пута овога лета француске личности биле сондиране о питању мира од неодољивих њемачких лица да врјеме бављења по бањама у неутралним земљама. Нијемци су настојали да истакну користи које би француски извукла из сепаратног мира са Њемачком. Њемачка дволичност играла је исту безуспјешну улогу према Француској, као сада према Русији. Али у овим ситуацијама само се може уочити малаксалост њемачке дипломатије.

Петроград, 1. августа. Јавља се да стратегијски положај Руса између Њемена и Двинске линије постаје повољан, јер су Руси успјели да освоје Абоњевисил и Вилкомир од непријатељских група које, отворивши пут у општеј, повлаче се са великом брзином, прелазећи преко 40 километара дневно.

Петроград, 1. августа. Руска побједа на Кавказу узима све веће размјере. Једна руска колонија заробила је 19 официра, 1163 војника са великим бројем вагона, натоварених оружјем, муницијом и алатом.

Лондон, 1. августа. Пресбиро објављује кореспонденцију између америчког амбасадора и пароброда који је долазио из неутралног пристаништа Ротердама, путујући за неутралну земљу Сједињене Америчке Државе са товаром њемачке робе. Аргумента Сер Едварда Греја свједоче о великој енглеској пажњи за интерес неутралних држава. Енглески министар ипак изјављује да се не може допустити да блокада коју савезници врше над Њемачком остане без дјелства услед заобилазних средстава. Сер Едвард Греј се позива на амерички преседан за вријеме рата за независност када су америчке државе робу непријатељског поријекла без обзира да ли она иде у неутрална пристаништа, уништавале. Енглески министар напомиње да је ова блокада једно од средстава савезника којим одговарају на шовреде начела хуманости и међународног права, које врши Њемачка. Сваки амерички грађанин има право да тражи оштету. Ако судови одбаце њихове аргументе, спор би се могао изнијети пред међународни суд, али Сер Едвард мисли да последије ових његових објашњења и код добре британске воље да неутралним државама учини све паметне уступке, неће бити потребна интервенција међународног суда.

Рим, 2. августа. У долини Адије, непријатељ са једним блиндираним возом, оружаним топовима малог калибра и митраљезима, покушао је да изврши препад на нашу станицу Серавалло, али је био без муке одбијен.

У долини Потена, на вису Виенца, непријатељ је јуришио у масама на положаје које смо били недавно освојили, али последије врло живе борбе, морао се вратити натраг са великим губитцима.

Знатно смо напредовали на падинама Фрајкофела и Кроће Роса. Наша пјешадија је била потпомагнута ватром тешких пољских батерија.

Против десног крила наших положаја југоисточно од Монфалкона, непријатељ је покушао безуспјешан напад помоћу блиндираног воза, оружаног лако артиљеријом.

Лондон, 3. августа. Један аустријски подморски брод потопљен је јуче у доњем Јадранском Мору.

Петроград, 3. августа. Нијемци су одбијени југоисточно од Митаве и прешли су натраг преко ријеке.

Настављамо да потискујемо непријатеља у правцу Двинска и Вилкомира.

Између Буга и Висле Руси задржавају Нијемце.

У центру Руси су евакуисали Колов, Сједлиц и Луков, према њиховом општем плану.

Према једном незваничном извјештају из Петрограда, водила се велика поморска битка код Шесала 29 јула. Једна велика њемачка крстарица уништена је, а више других бродова је озбиљно оштећено. Непријатељ је имао намјеру да затвори руску флоту у Фински Залив и у ботнијски.

Париж, 3. августа. Нијемци су свуда одбијени.

Париж, 3. августа. Њемачке вијести; Западни фронт: Да одговоре на многобројна бомбардовања Минстера од стране Француза, Нијемци су јуче бомбардовали жељезничку станицу у Сен-Дие.

Источни фронт: Генерал Хинденбург је помало напредовао и одбио покушаје руског испада из Ковна.

Између Нарева и Буга, Нијемци не јављају да напредују, али кажу да се Руси с муком опире.

У центру Нијемци нијесу могли савладати руски отпор између Лосица и Мјециржета.

На југу, армије генерала Макензена одбиле су руске нападе.

Париж, 3. августа. Дан је протекао мирно на читавом фронту.

У Аргоњи, интервенција наше артиљерије ућуткала је непријатељско бомбардовање код Курт-Шаса и код Фонтен-о-Шарм.

У сектору Багателе, експлозија једног лагума изазвала је борбу око провале која је остала у нашим рукама.

Непријатељ је избацио неколико далекобојних метака на отворену варош Мондидије; наше противбатерије ућуткале су непријатеља.

Да одговоримо Нијемцима што су бомбардовали Сен Дие и Нотр-Дам-де-Ветрен, заузели смо жељезничку станицу у Сент-Мари-о-Мин и њемачки логор у Баренстану.

Париж, 3. авг. Један професор шведског универзитета на повратку из Француске гдје је ишао да студира санитарско уређење против заразних болести, изјавио је своје дивљење француском санитару што је знао сачувати земљу од епидемија, поред свега присуства колонијалних трупа, пошто се зна да су колонијалци изложени пјегавом тифусу.

Париж, 3. августа. Телеграфишу из Амстердема да су Нијемци већ повукли из Варшаве 40.000 људи који су упућени на српску и бугарску (?) границу.

Париж, 3. августа. Њемачки нагерманисти за које је освојење Пољске свршен чин, изгледају одлучени да не признају пољску народност. „Ми нијесмо — нишу „Leipziger Neueste Nachrichten“ — водили један страхан рат за друге; боримо се једино за своје властите интересе; ми не мислимо да оставимо плодове наше побједе аустријским Пољацима који траже за себе не само територије Галиције и руске Пољске, него чак и територије источне Пруске, Шлеске и Познања. Независна и недељива пољска краљевина била би за Њемачку стајна опасност.

„Berliner Tagblatt“ доноси сличне изјаве из пера једног аустријског посланика.

Париж, 3. августа. На захтјев Думе, њезин председник упутио је председнику француске Скупштине г. Дешанелу ову денешу:

„Једногласни поздрав француске Скупштине, који ми је ваша екселенција саопштила, нашао је одушевљени пријем у царској Думи. Дума ми је ставила у дужност да вас замолим да изјавите Скупштини колико је Дума тронута изјавама које је Скупштина усвојила као своју ресолуцију.

Ма какве биле незгоде овог рата, Царска Дума је увјерена да ће триумфовати племенита храброст славних армија свих савезничких сила над напорима нападача. Дума ми је повјерила да пошаљем преко вас израз њезине дубоке захвалности и њезиног дивљења за напоре француског народа, пријатељског и савезничког, и за подвиге његове храбре војске у племенитој борби за независност народа и за будућност мира и правде.